

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 3464/2021
02.02.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Драгане Маринковић, Иване Рађеновић, Татјане Миљуш и Татјане Матковић Стефановић, чланова већа, у парници тужилаца АА из ..., ББ и ВВ, обојица из ..., чији је заједнички пуномоћник Драган Травица, адвокат у ..., против туженог „Нафтагас – Транспорт“ ДОО Нови Сад, чији је пуномоћник Миодраг Војновић, адвокат у ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 607/21 од 31.08.2021. године, у седници већа одржаној дана 02.02.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 607/21 од 31.08.2021. године у преиначујућем делу.

НЕ ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 607/21 од 31.08.2021. године у преосталом (потврђујућем) делу, као изузетно дозвољеној.

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 607/21 од 31.08.2021. године у преосталом (потврђујућем) делу.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П1 1306/2020 од 22.12.2020. године, ставом првим изреке, одбијен је предлог туженог за одређивање прекида поступка. Ставом другим изреке, тужбени захтев тужилаца је делимично усвојен па је тужени обавезан да тужиоцима накнаде нематеријалну штету за претрпљене душевне болове због смрти блиског лица – супруга и оца, исплати износе од по 650.000,00 динара са законском затезном каматом почев од дана доношења те пресуде па до исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је као неоснован преостали део тужбеног захтева тужилаца преко досуђених износа па до тражених износа од по 2.500.000,00 динара за сваког тужиоца на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због смрти блиског лица са законском затезном каматом почев од дана пресуђења до исплате. Ставом четвртим изреке, тужени је обавезан да тужиоцима накнади трошкове

парничног поступка у износу од 302.550,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности па до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 607/21 од 31.08.2021. године ставом првим изреке, преиначена је наведена првостепена пресуда у одбијајућем делу и у делу одлуке о трошковима поступка, тако што је тужени обавезан да тужиоцима на име накнаде нематеријалне штете због смрти блиског лица (супруга и оца) исплати износе од још 350.000,00 динара АА и још по 150.000,00 динара тужиоцима ББ и ВВ, све са законском затезном каматом од дана пресуђења до исплате, као и да им на име накнаде трошкова поступка исплате износ од још 13.000,00 динара са затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате. Ставом другим изреке, одбијене су као неосноване жалбе туженог и тужилаца у преосталом делу и првостепена пресуда је потврђена у усвајајућем делу и у преосталом одбијајућем делу којим је одлучено о тужбеном захтеву. Ставом трећим изреке, тужени је обавезан да тужиоцима накнади трошкове жалбеног поступка у износу од 78.400,00 динара. Допунским решењем истог суда Гж1 607/21 од 05.10.2021. године, тужени је обавезан да тужиоцима поред досуђеног износа на име трошкова жалбеног поступка исплати још износ од 42.400,00 динара са законском затезном каматом од извршности тог решења до исплате.

Против наведене правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права, предлажући да се о ревизији одлучи на основу члана 404. ЗПП, као о изузетно дозвољеној.

Оцењујући дозвољеност ревизије у смислу члана 410. став 2. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија туженог дозвољена у преиначујућем делу побијане другостепене пресуде на основу члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП („Сл. гласник РС“, бр.72/11, 55/14, 87/18), али да није дозвољена у потврђујућем делу исте.

Применом члана 404. ЗПП, посебна ревизија се може изјавити због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која се не би могла побијати ревизијом, ако је по оцени Врховног касационог суда потребно размотрити правна питања од општег интереса или у интересу равноправности грађана ради уједначавања судске праксе и када је потребно ново тумачење права. Према ставу 2. истог члана, испуњеност услова за изузетну дозвољеност ревизије Врховни касациони суд цени у већу од пет судија.

Испитујући дозвољеност изјављене ревизије на основу члана 404. ЗПП у побијаном потврђујућем делу другостепене пресуде, Врховни касациони суд је нашао да нису испуњени услови за одлучивање о ревизији туженог као изузетно дозвољеној. Ово из разлога што правно питање оцене постојања услова за искључење објективне одговорности на основу члана 177. Закона о облигационим односима и висине накнаде нематеријалне штете, представља чињенично питање сваког конкретног спора, због чега не постоји потреба да се одлучује о посебној ревизији тужене, па је одлучено као у ставу другом изреке ове одлуке.

Према члану 403. став 3. ЗПП, ревизија није дозвољена у имовинско-правним споровима ако вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу НБС на дан подношења тужбе.

Како је тужба у овој правној ствари поднета 03.06.2020. године, а вредност предмета спора побијаног дела другостепене пресуде износи 650.000,00 динара за сваког од тужилаца као обичних супарничара, што према средњем курсу НБС на дан подношења тужбе не досеже новчани цензус од 40.000 евра у динарској противвредности који је меродаван за право на изјављивање ревизије у смислу члана 403. став 3. ЗПП, то ревизија туженог у том (потврђујућем) делу није дозвољена на основу члана 410. став 2. тачка 5. ЗПП.

Из изложеног разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 413.ЗПП, одлучио као у ставу трећем изреке.

Испитујући правилност побијане пресуде у преиначујућем делу на основу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да ревизија туженог није основана. Доношењем побијане пресуде није учињена повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила АА је супруга а тужиоци ББ и ВВ су синови сада пок. ГГ. ГГ је на основу Уговора о раду од 20.06.2017. године, засновао радни однос код „Inter Safe Buissnes“ ДОО Београд на период од 365 дана за обављање послова Чланом 1. овог уговора предвиђено је да ће те послове обављати код туженог на основу уговора о набавци услуга изнајмљивања радне снаге закљученог између туженог и овог привредног друштва. ГГ је ступио на рад код туженог 01.07.2017. године. Наведеним уговором о раду у члану 4. прописано је да су послодавац и наручилац (тужени) дужни да створе безбедне услове и организацију рада, да обезбеде заштиту на раду укључујући и заштиту здравља запосленог у складу са законом и другим прописима у области заштите на раду и својим општим актима, да упознају запосленог са мерама заштите на раду и употребом заштитних средстава на пословима које обавља, као и о његовим правима и обавезама у погледу заштите и да запосленом у случају повреде или штете на раду или у вези са радом, накнаде штету у складу са законом и својим општим актима. Уговором о набавци услуга изнајмљивања радне снаге „Inter safe Buissnes“ ДОО Београд као извршилац се обавезао да за потребе туженог као наручиоца, изврши услуге ангажовања појединачног броја извршиоца потребних профила са условима, у року и на начин уређен овим уговором и ближе прецизиран у прилогу број 1. Анексом о безбедности и здрављу на раду, заштити животне средине и заштити од пожара, који је код туженог заведен 31.05.2016. године, а код наведеног привредног друштва 27.05.2016. године, тачком 1. тачка 7. тужени је прихватио одговорност за безбедност и заштиту на раду својих запослених и свих других лица које ангажује за пружање услуга извођења радова који су предмет уговора. Дана 04.07.2017. године, код туженог је требало да дођу овлашћена лица АМСС ради тестирања ауто цистерне за транспорт. У јутарњим часовима тог дана, сада пок. ГГ је по налогу непосредно предпостављеног у Сектору за техничку подршку туженог, започео припреме за пробно испитивање цистерне на притисак. Приликом стављања цистерне под испитни притисак до 4 бара, главни вентил цистерне дужине 80 цм и пречника 15 цм који се налазио на ревизионом отвору, ударио је ГГ у пределу грудног коша и трбуха, на који начин је он задобио тешке телесне повреде опасне по живот, услед којих је преминуо истог дана. Против радника туженог ДД, води се кривични поступак пред Основним судом у Зрењанину због сумње да је његовом радњом дошло до смрти ГГ. На основу налаза и мишљења судског вештака машинске струке

инжењера Владислава Шугића и налаза и мишљења Института за безбедност и здравље на раду, утврђено је да се у току пробног испитивања цистерне поклопац отвора Ф500 нагло отворио и ударио ГГ у грудни кош и трбух. Доњи леви вијак за притезање овог поклопаца откинут је на месту завареног споја вијка са цевчицом, услед чега се поклопац отвора Фи 500 насилно отворио јер остали вијци нису могли да обезбеде заптивање пошто су вијци изашли из свог лежишта. Кидање заосталог вара на предметном вијку довело је до хаварије на цистерни, а око 80% вара није вршило своју функцију пре хаварије. Предметни виљци нису били израђени у складу са Прорачуном цистерне за исплаку танк код Л4БХ према ЕН 1425 од 2008. године јер да су били изграђени у складу са наведеним Прорачуном, у квалитету 8.8 и заштићени од корозије, не би дошло до кидања предметног вијка. Утврђено је да су недостаци на покиданом вијку у директној узрочно-последичној вези са штетним догађајем. Те да тужени приликом настанка штетног догађаја није могао да предвиди и спречи повређивање сада покојног ГГ, због скривених мана на вијцима поклопаца отвора Фи 500 који се налазио на цистерни за исплаку јер се визуелном контролом такве скривене мане не могу открити, будући да су пропусти су учињени од стране произвођача цистерне, тако да ове пропусти није установио ни Машински факултет из Београда, приликом контролисања. Машински факултет у Београду – Лабораторија CIAN сачинила је извештај о извршеном инцијалном контролисању према EN 12972:2007 у којем је између осталог наведено да су извршене предвиђене провере и да је верификовано возило за ADR, а да је датум следећег редовног контролисања 18.06.2018. године. АМСС – Центар за моторна возила издао је 23.07.2015. године Сертификат о одобрењу за возило за транспорт одређеног опасног терета којим потврђује да цистерна испуњава услове прописане Европским споразумом о међународном друмском транспорту опасног терета (ADR). Овај сертификат је издат на период важења до 23.07.2016. године а затим је његова важност продужена до 23.07.2017. године. Тужиоцима је по основу полисе осигурања лица код Wiener Staiditshe од 28.06.2017. године због смрти ГГ исплаћен износ од 100.000,00 динара. Тужени им је исплатио једнократну солидарну помоћ због смрти ГГ у износу од 956.930,00 динара који представља висину од пет зарада код туженог, а привредно друштво „Inter safe Buissnes“ ДОО Београд, сносило је погребне трошкове.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, правилно су нижестепени судови закључили да је тужени одговоран за нематеријалну штету коју су тужиоци претрпели због смрти блиског лица – супруга и оца, по основу објективне одговорности као ималац опасне ствари (аутоцистерне) и обављања опасне делатности (пробно испитивање цистерне под притиском) на основу чланова 173. и 174. Закона о облигационим односима (ЗОО). Послодавац одговара по правилима објективне одговорности за штету коју је радник претрпео повредом на раду или у вези са радом на основу члана 164. Закона о раду. Правилно су оценили да је тужени као наручилац радне снаге по уговору о набавци услуга изнајмљивања радне снаге и анексом истог закљученим са привредним друштвом „Inter safe Buissnes“ ДОО Београд, а за које је преузео обавезу заштите на раду за ангажоване раднике изједначен са положајем послодавца, као и на основу члана 1. Закона о безбедности и здрављу на раду, као лица која се затекло у радној средини. Зато је тужени био у обавези да сада покојном ГГ обезбеди услове рада и организује рад ради безбедности и заштите живота и здравља на раду у складу са законом на основу чланова 16. и 80. Закона о раду и чланова 9. и 23. Закона о безбедности и здрављу на раду („Сл. гласник РС“, бр.101/05, 91/2015 и 113/2017), односно да обезбеди запосленом рад на радном месту и радној околини у

којима су спроведене мере безбедности здравља на раду, да радни процес буде прилагођен телесним и психичким могућностима запослених, као и радна околина, средства за рад и средства за опрему личне заштите на раду, те да обезбеди контролу њихове употребе у складу са наменом.

Како је у конкретном случају утврђено да настала штета потиче од узрока који се није налазио ван ствари, нижестепени судови су правилно оценили да нису испуњени услови за ослобођење туженог од објективне одговорности на основу члана 177. став 1. ЗОО. Поред тога, закључили су да тужени током проведеног поступка није доказао на основу члана 231. став 2. ЗПП, да је сада покојни ГГ критичном приликом поступио супротно налогу надређеног лица у Сектору за техничку подршку, односно да је штета настала искључиво или делимично његовом радњом или радњом трећег лица, коју тужени није могао предвидети и чије последице није могао избећи или отклонити, нити да је поступио у складу са цитираним одредбама Закона о безбедности и здрављу на раду, па зато нема услова за делимични допринос оштећеног настанку штете на основу члана 177. став 3. ЗОО.

Следом тога другостепени суд је правилно одмерио да тужиљи АА као супрузи и тужиоцима ВВ и ББ, синовима, припада тражена накнада за претрпљене душевне болове због смрти блиског лица, поред оних досуђених првостепеном пресудом, у износима од још по 150.000,00 динара за синове (укупно по 800.000,00 динара за сваког) и још 350.000,00 динара за супругу (укупно 1.000.000,00 динара) на основу члана 201. став 1. ЗОО, имајући у виду све околности конкретног случаја, тешку последицу – смрт њиховог супруга и оца, а водећи рачуна о критеријумима за одмеравање висине ове накнаде и значају повређеног добра на основу члана 200. став 1. ЗОО.

Нису основани ревизијски наводи туженог о погрешној примени материјалног права, обзиром да у правноснажно окончаном поступку није доказао да је штета настала искључиво радњом оштећеног сада пок. ГГ или трећег лица, као непредвидивом и неотклоњивом да би постојали услови за његово искључење од објективне одговорности на основу члана 177. став 2. ЗОО.

С обзиром на утврђено чињенично стање и чињеницу да је сада пок. ГГ који је био ангажован за обављање послова ..., критичном приликом поступао по налогу претпостављеног када је отпочео са пуњењем цистерне водом до испитног притиска, то су неосновани ревизијски наводи да је он таквим поступањем допринео настанку штете што би водило делимичном ослобођењу од одговорности за ту штету и сразмерном умањењу на основу члана 177. став 3. ЗОО. Одговорност за штету од опасне делатности од које прети опасност темељи се на створеном ризику за који је у конкретном случају одговоран тужени.

Преостали ревизијски наводи своде се на побијање утврђеног чињеничног стања као погрешно утврђеног из ког разлога се ревизија не може изјавити на основу члана 407. став 2. ЗПП.

Из изложених разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучио као у ставу првом изреке.

**Председник већа-судија
Звездана Лутовац,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић